

Salgótarján közönsége! Magyar Nők! Férfiak! Vitéz Bajtársaim! *

(Elmondta vitéz színi Színay Béla ny. altábornagy a jul 25-én
tartott vitézi avatáson.

En, mint a II. Rákóczi Ferenc fejedelem Vitézi Szék törzskapitánya jöttem el, hogy két tisztos állásban levő öreg vitéztől és egy vitézi várományostól az esküt kivi-gyem. Mint az Országos Vitézi Szék rendelete mondja, mai nap-tól vitézi jogaitok és kötelességei-tek sorába léptetek. Számotokra a „nemzetes ur”, feleségeitek szá-mára a „nemzetes asszony” cim-zése jár.

Immár 22 esztendeje annak, hogy az újjászületett nemzeti erő kitermelte magából a vitézi intéz-ményt. Főkapitány Urunk paran-csa hívta újra elő a Rendet, amely már ötszáz évvel ezelőtt Rend volt a magyar élet során. Azóta hu-szonkétezer vitéz sereglett a rend zászlója alá, hogy a magyar nem-zeti gondolat és a keresztény vi-lágnezet alapján felépült társadalmi rend hirdetője, magvetője és ha kell, oltalmazója legyen. Ezekre a Vitézi rendbe tömörült, kipróbált hűséges férfiakra, a nemzet minden igaz fia bármikor biztosan számíthat.

A vitézi rend a hazaszeretet-nek, a nemzeti öntudatnak és annak a mindértékű köt. érzetnek a szel-lemét ápolja, amelyik kiapadhatatlan forrása a magvető és a hagyomá-ny munkáját megbecsülő közös cselekvésnek. Ezért született egy-kor, ezért éledt fel újból, ezért fejlődik és a régi s. új világháborus-vitézek eskütétele révén mindjoh-ban erősödik ez az intézmény. Hiszem, hogy az itt megjelent lel-kes magyar közönség támogatásá-val nem juthatunk abba a helyzet-be, hogy kimulhasson ez az intéz-mény. Vannak fennkölt eszmé-nyek és magasabb érdekek, amik a nemzetet védik és ezek védel-mében minden igaz magyarnak össze kell fognia. Elsősorban mi, vitézek, mutassuk meg ezt a baj-társi szeretetből álló összefogást. Irtssuk a csüggedést, nyugtassuk meg a felteket, ne panaszkodjunk, ne elégedetlenkedjünk, hanem kemé-nyen és elszántan álljunk vezető-ink mellett, hogy nyugodtan végez-hessék súlyos feladatukat. Mutas-sunk példát, legyünk urai lelkünk-nek, kérlelhetetlen parancsolói aka-ratunknak. Ne engedjük magunkat lökdösetni, de ne fogadjuk el a körülöttünk mutatkozó jelenségeket se, mert az emberek bizonyos sokasága az önérdek-hajhászást közjónak mondja, az irigységet

igazságérzetnek, az örökös meg-sértődést önbecsülésnek nevezi.

Ezek a ferdeségek a mai ei-kocsonyásodott, eltorzult akarataknak a szüleményei. A vitézek és a ve-lük együttérzők életutja más irányt mutat. Ezt valljuk és szolgáljuk: a magyar világnézetet, amely az ezer-éves nemzeti eszményeken és a vele egybeforrt nemzeti öntudaton épül fel. Hirdessük és kövessük a szentistváni gondolatot, melynek legjellegzetesebb vonása a kormány-hatalom és a nemzettest elválaszt-hatatlansága. Álljunk szívósan a magyar katonaszemély szolgálatába jelenti ez az erkölcsi értékek foko-zását, a nemesi lélek kitermelését, új embertípus kialakítását, melynek fontos eleme az elszánt akarat.

Ha valamely nép meg akar állni az élet viharában, annak fegyverre van szüksége, de milyenre? Első-sorban, de legfőképpen erkölcsi fegyverre. Az a nemzet, melynek fiai a könnyű életet és kényelmet keresik, amelynek fiaiból hiányzik az áldozatkészségnek és önfáldo-zásnak szelleme az összeroppan, az ilyen nemzetet kérlelhetetlenül el-gázolja az élet sekere. Küzdenünk, harcolnunk kell, mert anélkül nincs eredmény. Az acél is tűzben edző-dik. Harcoljunk, küzdjünk! Ezt min-denki csinálja, de nem mindenki egyformán. Egyik fegyverrel, a töb-bi ásóval, csákánnyal, szellemi készséggel, de mindannyian egysé-gesen, türelemmel, bizakodással, kitartással, mert ez a magyar sors. Így élünk már ezer esztendő óta. Egyik szorítja az ekét, a másik a kardot, vetjük az életet, osztjuk a halált. Katonai eszményképünk, Zrínyi Miklós a költő és hadvezér mondja: „Jól jegyezzétek meg ma-gatoknak, talán soha még egy nagy dolog se lett meg és ezután sem lesz meg nehézség és áldozat nélkül.”

A történelmet nem szabad várni, csinálni kell! Ma történel-münk egyik gigászi fejezetéhez ju-tottunk, aminek tevékeny részesei vagyunk. Sorsunk egyedül attól függ, mekkora erkölcsi erőt va-gyunk képesek belevinni a ma du-ló idők forgatagába. A történelem aszerint fog ítélni, mennyiben érezzük át, mennyiben valósítottuk meg ezt az igazságot. Annak a n e m z e t n e k a m e-lyeknek időszerűleg nincs meg a történelmi étvágya, annak a szá-

mára a történelem logikája nem fog új terítéket nyújtani. A közel-múltban sikerült szétrombolni Tri-anont, ennek részben szemtanui, részben részesei voltunk, de a leg-ujabb történelem most forr és az újvilág ezután fog kialakulni.

Végérvényesen küzdjünk nem-zetünk jövőjéért. Erre a harcra kell mindannyiunknak teljes erőnk-kel rázudulnunk. Rend, nyugalom, összeműködés a mögöttes ország-

részben vezetheti el honvédeinket a dicsőséges harci cselekményhez és juttathat el a békéhez, a mege-rsödött és naggyá lett Magyaror-szághoz.

Azt kívánom Tőletek, nem-zetes Uraim és arra íkértem a mé-lyen tisztelt jelenlévőket, fogadják meg, hogy ennek a célnak eléré-sében hűségesen, szívósan, becsü-lettel és vitézül fognak kitartani.

Dohányzás.

Terjedelmesebb tanulmányt olvastam a nikotin élvezetének káros voltáról s nem tagadom, némi lelkiismeretfurdalást éreztem a hatása alatt. Eltökéltem magam-ban, hogy most, üdülési szabadságom ideje alatt, amikor mégiscsak kikapcsolódtam a munkakörömből, mely tagadhatatlanul idegességgel jár s ezen a címen dohányzást köv, a követelmény fenn nem állása folytán, próbálom leszokni a dohányzástól. Már most fekszem a diványon, próbálom nem cigarettázni és azt fejtegetem magamban, mire is való hát az a cigaretta? Ha rá-jövök, hogy nincs semmi értelme, talán könnyebben abbahagyom, hiszen az em-ber azért ember, hogy az esze után iga-zodjék, — mondom magamban. Tehát nézzük csak, miért is dohányoztam én eddig — kezdek elmélkedni és rögtön nyulok is a dohányos szelencémbe, meg-sodrom a cigarettát és már éppen az öngyújtó következnék, mikor jobbik énem mellbevág és szigorú szavakkal olvassa fejemre állhatatlanságomat.

Azonban mégis tagadhatatlan, hogyha figyelmemet egy pontba próbálom süríteni, az erőfeszítés első testi mozzanata ez a reflex a cigaretta felé. Gondolkodom, tehát füstölök. Ha nem füstölök, nem gondolkodom, illetőleg nem tudok gon-dolkodni például a jelen pillanatban, mikor a cigarettát visszautasítottam. Tel-jességgel nem vagyok képes arra gondolni amire akarok, mert agyam makacsul ra-gaszkodik a cigarettához. Egyszerűen nem kapcsol és a sötét tudatból kizárólag a cigaretta képzeit reliktorozza ki. Jobbik énem vitatkozik vele. Micsoda bivalyság ez, kérlek, hiszen a füst keserű és büdös, az egészben nincs annyi öröm, mint egy újsághírben, mely arról értesít, hogy egy új próféta egy új eszmével megint meg-váltotta a világot. Ez így is van. Cigaretta nélkül jó a szájamize, fejem nem kóvályog, savaim elapadnak és életem érezhetően hosszabbodik. És mégis olyan hiányérzet kinez, hogy másra nem gondolhatok, amíg ki nem elégitem. Ebben lenne a titok nyitja, ebben a hiányérzetben, valami nikotinéhségbe, mely zaklatja és macerálja figyelmemet, elkapja szellemiségem frakkja sesszlijét és nem engedi, hogy bevegje magát a koncentráció elefántcsonttor-nyába? Olyan rinocerosz dolog ez, arra is lehetetlen nem gondolni, ha nem szabad, de a cigaretta mégis más, attól megsza-badulok, ha rágyujtok, míg a rinocerosztól nincs menekvés. Tehát lázadjak fel az olvasott orvosi igazság ellen?...

Nem, nem gyujtok rá. A tudós or-vos tanulmányában van egy eldugott mondat, azt mondja, hogy az embernek csak az okoz igazi örömet, ami ártalmas. Ezen a nyomon talán cigaretta nélkül is tovább jutok, ennek az ötletnek határozott lendítő ereje van, ez esetleg meglódit annyira, kizökkenek kényszerképzeim kátyujából. Az kell, ami ártalmas, csak

azért is, mert tilos. Az ember, ahogy ma különös ösztönt mutatkozik az erkölccsel szemben, inkább lázadó és az emberies-séget még mindig úgy viseli, mint egy feszes és kényelmetlen jelmezt, amit bol-dogan dob le, mihielyt lehet. Ezért ma még kell minden, amitől a józan ész el-tanácsol, minden, amit az erkölcs a bün stigmájával jelölt, ami mérges és gonosz, ami szabadon repül a rend és a felelősség szűk ösvényei fölött. A szépségben egye-lőre nem az foglaltatik, ami isteni, hanem ami kívánatos. Hát mi kívánatos az em-bernek? Ami szép és a tigris szép, a párdúc is az, a ragzó mozgásában látjuk a báj és eleganciát, a zsákmányra ugró fenevad ivelése szép és bizony nem szép a hasznos tehén. Az elszült csipejű Hekubánál mindenestre izgalmasabb a vérivő flapper, szép a bűnös és pusztító szerelem, a költők java ezért bevül a nem az egyszerűért, mely a faj jövőjét hordozza és egy Dzsingiszkán mindig sziporkázóbb jelenség, mint a legszebb köztársasági elnök, Bizony, nem sok jót ígér, hogy az ember még mindig itt tart és szépségideáját ezekből az élőképekből vonta el, most érvényes erkölcsének ízt az ártalom izeiből keverte és formát megkonstruálta a tilalmas örömek testellen anyagából. Góg és Mágog felszabadító népeinek elképzelt alakzatai szerint. Szép a finom pálinka ize, mely „öl, butít és nyomorba dönt” és az orvosság keserű és undok. Szép a bolondgomba, piros és fehéren pettyezett és az ehető nem szép, mert táplál és életet ad. A nikotin is valami kis része lenne ennek a lázadó szépségnek?

Mégse gyujtok rá. Meg kell mene-kednem a kísértéstől. Nekem a rossz nem kell és tusakszom a megismert bün ellen, vádoló a világot az ártalommal, nem tűröm a kort, amely ime csupa fel-szabadult szépség és a dicső tettet, mely a tigris puba eleganciájával sompolyog a felburjánzott eszmék tarkavirágos geszt-jében. Nekem nem a színes ártalom kell, hanem a fakó, de éltető rend, nekem a szelid egészség kell, a morcos becsület, nem a bün és a rothadás szívrárványos csillama, nekem keserű orvosság kell, szöggestalpu cipőben biztos uton talpaló élet, nem részeg zenében röpöndő halál. Mit csináljak ott, ahol pirosak és szépek és bolondok a gombák, ahol a mérgező fű-szeres ize jobb a kenyér ízénél, ahol a karcsu és elegáns gonosz packáz a pohos és szegény emberséggel, ahol nincs bitele csak a pletykának és a rágalomnak és az igazságot kell okmányokkal bizonyi-tani keserves inkvizíciókon. Mit csináljak ott, ahová elvetődtem, aki fekszem a di-ványon és nem akarok cigarettázni? És ha mégis rágyujtok? Mi bajom lenne belőle? Talán kevesebbet élek két esztendővel, de honnan tudom, melyik az a két esztendő, amit a lemondással meg-

takarítottam? Az utolsó pillanat világosságában talán megátom, hogy még két esztendőm lett volna, de nem kompenzáljam a bánatot a megélt évek sok szép, izes emléke, a dus öröm, mely megrendít, midőn ordítottam a farkasokkal és láto másokat ittam a beléndek levéből és elteltem a mohó lakomákon a szép boldogomba zamatával? Vagy mégis isteni lényesség világítja meg ezt az utolsó pillanatot és arra riadok, hogy ezzel a két esztendővel az örök üdvösséget veszítem el? Talán érdemes lenne megnyerni ezt a két esztendőt a fakó becsület, az izetlen igazság, a feltáttán felt emberség töredelmével, lemondván az ártalom és felszabadult szépség buja örömeiről. Talán

érdemes kitartani és őrizni, amit fennről kaptam és hűségben élni a szegény és toporgyos becsülettel. Vagyis akkor hát mégse gyujtok rá, illetőleg mégis rágyujtok, mert a dohányzás, ha értalmas is, olyan kicsike ártalom, hogy nem alkalmas a nagy bűnök és felszabadulásnak jelképéül. Ha el is vesz földi életemből valamit, azontul nem árthat és csakugyan kár volt, hogy a dohányzást egyáltalában belekevertem ebbe az elmélkedésbe. Nyilván azért történt ez, mert nem tudtam eléggé koncentrálni. Miért? Mert nem dohányoztam. Hát most rágyujtok, még pedig nem is cigarettára, hanem kedvenc szivaromra, portorikóra. (—ány.)

Vitézi eskütétel.

Ritka és felemelő ünnepélynek volt tanuja a bányakaszinó díszterme július 25-én, vasárnap délben, mely alkalmából még külön is feldíszítették a Vitézi Rend jelvényeivel, nemzeti lobogókkal és örökzöld cserjékkel. Vitézeket várt falai közé, kik azért jöttek egybe, hogy három új tagnak eskütételén bajtársias együttérzéssel részt vegyenek s annak — mint egy nagy család tagjai — ünnepi színt és keretet nyújtsanak. Ezt az ünnepi képet díszítette körül, mintegy lombsátorként a termet teljesen betöltő előkelő közönség, melyben teletűzött virágokként batottak a szépszámban megjelent hölgyek. A közönség sorában ott láttuk az egyházakat, a katonaságot, csendőrséget, a közhatalokat, iskolákat, egyesületeket, vállalatokat és intézményeket vezetőket, illetve képviselőket, a Vitézi Rendnek helyben és vidéken lakó tagjait, a tűzharcosokat, a bányatisztisegéd és altisztikart, a bányamedence közeli és távolabbi telepeiről, valamint a bányamunkásság képviselőit.

Pontban fél 12 órakor megérkezett vitéz szinai Szinay Béla ny. altábornagy, vitézi törzsszékkapitány, a Vitézi Szék képviselőjében, akit házigazdáként Korompay Lajos m. kir. bányaiügyi főtanácsos, bányagazdát fogadott. Kíséretében voltak: v. Kapy ny. ezredes, vitézi törzsszéktartó, v. nemes Ballay Győző ny. ezredes, Nógrád vármegyei Vitézi Szék kapitánya és v. Hevessy János t. főhadnagy, vármegyei vitézi széktartó.

A közönség sorai előtt alacsony emelvényen felállított, zöld posztóval letakart asztalnál foglaltak helyet a Vitézi Szék fentebb említett funkcionáriusai, oldalt a Vitézi zászló s az asztallal szemben a három új vitéz: Villányi Miklós, tart. c. százados, Adorján Henrik tart. főhadnagy, bányagazdát helyettesek és várományos

jogon dr. Nógrády József a FM. telepí tésügyi osztályának titkára.

V. n. Ballay Győző vm. vitézi székkapitány engedélyt kért a Törzsszékkapitánytól az eskütételi aktus megkezdésére, majd imához vezényelt, mire a karzaton elhelyezett bányaszalonzeneke a Magyar Hírszékhez, majd a hősi bajtársak emlékének néma kegyeletűl a Szózatot játszotta el. Utána v. Hevessy János vm. vitézi széktartó olvasta fel a vitézi eskümintát, melyet megható ünnepességgel mondottak utána az új vitézi tagok. Megrendítő az eskünek befejező mondata: „Halljad esküszóm Hadak Ura, Isten, boidog én úgy legyek, mint igazán eskem, áldjad, vagy verjél életemben, vagy halálomban, segítsél, vagy átkozz minden utódomban, hogy e szent eskütől soha el nem állok, becsülettel élek s vitézül halok. Amen”. Az eskütétel alatt a karzaton megindító lágyzággal Scsubert: Ave Mária-ját játszotta hegedűn Vilezsál Richárd karnagy, Harmat Árpád zongorakísérete mellett.

Az eskü elhangzása után v. n. Ballay Győző vitézi székkapitány feltűzte az új vitézeknek a vitézi jelvényt, majd vitéz szinai Szinay Béla törzsszékkapitány kézfogással a Vitézi Rendbe fogadta őket és családjukat s a következő retorikai szépségű beszédet intézte az egybegyűltekhez:

(A beszéd teljes szövegét lapunk vezető helyén közöljük.)

A mély hatást kiváltott beszéd után a bányaszalonzeneke a Himnuszot játszotta el, melynek elhangzásával a lélekemelő szép ünnepély véget ért.

Délben a bányakaszinó kies szépségű kertjében mintegy kétszázan egy táll ételes ebédet vettek részt, élükön a Vitézi Rend vendégeivel, melynek során

v. szinai Szinay Béla ny. altábornagy Kormányzó Urunkra mondott ugyancsak hatásos köszöntőt, míg Korompay Lajos b. ú. főtanácsos v. szinai Szinay Béla vitézi törzsszékkapitányt, a Vitézi Rendet és az új vitézeket köszöntötte fel közvetlen meleg beszélgetésben, végül Megyeházi András bányamunkás mondott köszöntőt az új vitézekre a bányamunkásság nevében.

ÁTHELYEZÉS

P. Réz Marián ferences plébánost a tartományfőnök Salgótarjánból Nyiregyházára helyezte az ottani rendház élére.

Az északi plébánia egyházközsége és a város különféle hitbuzgalmi és társadalmi egyesületei vasárnap, augusztus 1-én déli 12 órakor a városháza tanács-termében bucsuztatják a több mint tíz éve itt tevékenykedett Páttert.

TARTSUK BE SZIGORUAN a légvédelmi előírásokat!

GyOSz Szabadidő Szervezet

Meghívó.

A budapesti Nemzeti Színház együttesének a salgótarjáni Acélgyári Olvasóegylet színháztermében, 1943. augusztus hó 1-én, vasárnap este 7 órai kezdettel tartandó vendégjátékára.

Karnyóné

Zenés komédia 3 felvonásban.

Helyárak: Fenntartott hely 5 P, I. hely 3'50 P, II. hely 2'50 P, III. hely 2 P, állóhely 1 P.

Hírek és különfélek

A légy.

A iugasban kinyújtózva ülök, abban a kellemes zibbadságban testnek, léleknek, amellyel bizonyára rokonállapot lehet a keletiek nirvánája. Mivel azonban itt a földön nem lehetséges, egyrészt nirvána, másrészt — ami ezzel egyértelmű — zavartalan testi-lelki jóérzés, valami csik-

landós bizsergést érzek a fejem búbján. Odakapok, de ugyanakkor már a farkam csiklandoz, mozdulok egyet és a jobb kezemen bizserég végig az a kimondhatatlanul idegesítő sötétlenség, amely csak légylábkától eredhet. Főlemelem a felső testem, a fejem körül, felésubintok, elszáll, visszadőlök de abban a pillanatban ujrakezdődik az egész, — a légy épp engem szemelt ki áldozatának, mit tehelek ellene? Agyoncsapni nem tudom, ő az ügyesebb, elbesszegetni nem tudom, ő a kitartóbb, fogom magam és elhagyom a lúgast, — keressem most már más valakit magának kinzószerzőjül. Ezt magyarul megfutamodásnak hívják, szégyen, de való, az ember néha egy légy elől is kénytelen megfutamodni.

Ha jól meggondolom, nem is olyan szégyen, inkább bölcsesség. Hiszen az ilyen légynek nem is kell éppen légynek lennie, lehet olyankor ember is. Ember, akinek nincs nyere az a vélt nyugalom és derű, amellyel Isten napfényében kitérünk, tehát sötétlenni kezd az idegeinken. Ott csiklandoz meg, ahol a legérzékenyebbek vagyunk, ott csip belénk egyet, ahol a legjobban fáj, ... először csak bágyadtan legyintünk, hátha észreveszi, hogy nem is nagyon törődünk vele, aztán fele suhintunk, hátha elszáll, megpróbáljuk hagyni, csak csikla időzzen, csipjen talán mégis megunja idővel, de hát a légyben éppoly kevés az önérték, amilyen sok a kitartás és — mondjuk ki bátran — szemtelenség. Mit tehetnénk egyebet, amikor már megelégtünk a kinzást? Elme-gyünk a légy utjából, hol ott az volna a könnyebb és természetesebb, hogy ő hagyjon ott bennünket, hiszen nekünk eszünk ágában sem volt kikezdeni vele, ő kezdett ki velünk.

Ha az ilyen légy, vagy légyember elől megfutamodunk, ne szégyenkezzünk, inkább örüljünk annak, hogy mi maradtunk fölényben, a filozófiánkkal, és ne is bosszankodjunk túlságosan, vagy ha mégis, ne mutassuk. Hiszen ha a légy látja, hogy bosszankodunk, elérte célját és elégedetten nevet magában...

—y—n.

HALÁLOZÁS.

Csánki Benjámin ny. egyet. nyilv. r. tanár, ref. lelképásztor 76 éves korában Debrecenben f. hó 5. én meghalt. Teme-tése ugyanott volt a város által adományozott díszsírhelyen. Dr. Csánky István kir. körjegyző, társadalmunk köztiszteltben álló tagja édesatyját gyászolja az elhunytban.

Halálozás. Özv. Gaál Istvánné acélgyári néhai nyugdíjas mesternek özvegye f. hó 24. én 80 éves korában meg-

Ejtőernyősök a galambszálláson.

Irta: Horváth József.

A donecmenti m. kir. tábori postagalambszálláson élénk volt a forgalom. Az arvonál már régen elöretelődött, egészen a Donig. Azonban a galambokat nem lehetett még előbbre vinni. Erre a szállásra voltak belanítva, beidegezve — s később kerülhetett sor az új helyre való szoktatás hosszadalmas munkájára.

A galambszállítás mellett vezetett el a harcstéri utánpótlás utja. Akik erre felé elvonultak, azok valamennyien megálltak itt rövid pihenőre és nagy érdeklődéssel tekintették meg a szárnyas híradó század kerekeseit, apró katonáit. Gyalogosok és rohamisták, géppuskások és aknavetők, légelhárítók és nehéz tűzterek, m. torosok és harcokocsizók, páncéltörők és pilóták, akik végigjárták az utánpótlásnak ezt az útját, mind kíváncsiak voltak a magyar főhadiszállítás híressé vált galambjaira. Hazautazó szabadságosok, könnyebb sebességgel leszerelték gyakran álltak a bokrok

és lombsátor közé rejtett ketrecek előtt sávragó tekintettel Bizonyára a gyors galambszárnyakat irigyelték, melyekkel sokkal könnyebben és gyorsabban el lehetett volna érni a rég elhagyott édes otthonot, mint a lassan pöfögő személyvonattal.

1942. nyarának egyik szinte tiszamenti ragyogású napján, lélekszakadva rohant be jelentéstétel végett három-négy honvéd is, az őrségről a parancsnokságra.

Hadnagy urnak alázatosan jelentem, repülőgépek zúgnak el a telep felett, szinte beláthatatlan magasságban — s amint a párás kék eget jobban figyeltem, gomolygó, apró fehér gombákat láttam, amelyekről később kiderült, hogy ejtőernyősök. Tízessel, huszasával hullanak alá az egész látóhatáron. Csak oroszok lehetnek, mert nincs tudomásom róla, hogy táborhelyünk környékén akár magyar, akár német ejtőernyősök gyakorlatoznának.

Ilyen értelmű jelentést tettek az őrségről berohant honvédek valamennyien.

Zámolyi hadnagy, mint a kilőtt nyilvessző subant ki az ajtón s miután meggyőződött róla, hogy fent az egész látóhatár tele van apró fehér gombákkal, futólépésben rohant a parancsnoksági épületbe, hogy sürgős jelentést tegyen Karlóczy századosnak, a galambszállás parancsnokának.

Perceken belül felhangzott a riadó s teljes fegyverzetben állt fel a telep egy századnyi helyőrsége. Nagylaky főhadnagy vette át a parancsnokságot és vonultatta fel őket a nagy számmal aláereszkedő ejtőernyősök ellen. Nagy sebésben helyezték a legmegfelelőbb helyekre légvédelmi ágyújukat, géppuskáikat, golyószórókat és aknavetőket.

Karlóczy százados perceken keresztül csengetett a telefonon és balsejtelmekkel tekintett a nygtalan türelmetlenséggel várakozó Zámolyi hadnagra. A telefon süket. Nem jelentkezik. Ezeknek a gazembereknek az első hulláma már bizonyosan földet ért — és elvágta a vezeteket.

A hadnagy idegesen rágta a cigarettáját.

Mit tegyünk most százados ur? Hiszen pár órán belül összegyűlhetnek és

támadásra indulhatnak. Talán benyargal-nék motorkerékpáron a városba segítségért.

Karlóczy nemet intett.

Nem lehet! Mást kell tennünk! Mire a segítség ideérne, elpusztíthatnák az az egész telepet, a mi kis szárnyas híradóinkkal együtt. Meg nem is érnének ide soha! Téged utközben bizonyosan elfognának.

Zámolyi felkiáltott.

Engem — az meglehet! De galambjaink elpusztítását mindenképpen meg kell akadályoznunk! Ha másképp nem megy, szélnek eresztjük az összes galambot és visszarepülnek Magyarországra!

Karlóczy agyában hirtelen egy ötlet villant.

Szélnek eresztjük... Gyere Zámolyi szélnek eresztjük!

Nagy sietéssel rohantak a ketrecekhez. Karlóczy százados kiemelte a sok-sok híradós légiut közismert hős utasát a 983. bs kékkovácsolt öreg himet s vöröskovácsolt párját, s rohant velük vissza az irodába. Itt a százados a hadnagy kezébe nyomta a két galambot, egy kis iv hátyapapírkát húzott ki a dobozból, indigópapírt helyezett közibük s irni kezdett.

— Ha a galambok első keleti harcstéri szállásukra; Kievbe visszaérkeznek:

halt. Temetése f. hó 26. án d. u. 6 órakor folyt le nagy részvét mellett a r. k. egyház szertartása szerint.

Vöröskereszt-gyűjtés.

A belügyminiszter megengedte hogy f. é. okt. hó 1-én és 2-án az

ország egész területén a közönség gyűjtést tarthasson a nagyfőntos-ságu fenti célra.

Városunkban a helybeli Vöröskereszt egyesület fogja megszervezni és levezetni a gyűjtést, melyben városunk társadalma bizonyára lelkes megértéssel fog résztvenni, miként a múltban!

A vízüzem új vezetője.

A múlt héten megtartott városi közgyűlésen megválasztották egyhangulag Sztolár Ede műszaki tisztet a vízművek üzemvezetőjévé. A közgyűlés hosszadalmasan és részletesen tárgyalta a vízvezeték létesítésével kapcsolatban felmerült sok panaszt és költséget. A közgyűlésen Szentpétery János városi főmérnök az erős kritika hatása alatt fegyelmi vizsgálatot kért maga ellen. Horváth László polgár

mesterhelyettes a fegyelmi vizsgálatot elrendelte.

A város képviselőtestületének minden tagja amily szeretettel élvezi a tiszta és kitűnő ivóvíz biztosítását, époly megbőrározással bélyegezte meg a közönség egyrészenek magatartását, amikor meg nem engedett módon és mennyiségben pazarolja a nyári hőségben egyébként is megcsappant drága vizet.

Ujból szabályozták az iparjogositványok kiadásának rendjét

Megjelent a m. kir. iparügyi miniszternek 33.800/1842. I. M. számú rendelete, amely az iparügyi miniszter, illetőleg a kereskedelem és közlekedésügyi miniszter ügykörébe tartozó iparok gyakorlásához szükséges iparjogositványok kiadása tárgyában 1940. óta megjelent számos rendelet hatályon kívül helyezésével az e tekintetben követendő eljárást egységes szerkezetbe foglalja.

Emellett a rendelet az iparjogositványok kiadását a jövőben csak olyan esetben teszi lehetővé, amikor új iparosnak, vagy kereskedőnek a gazdasági életbe való bekapcsolását a közérdek megkívánja.

Erre többek között azért van szükség, mert eg. es anyagokban

fennálló hiány miatt a már működő iparosokat és kereskedőket nem lehet az illető cikkekkel zavartalanul ellátni.

A rendelet szerint az említett iparjogositványokat meghatározott fontosabb esetekben csak az illetékes miniszter külön engedélye alapján, minden más esetben pedig csak az illetékes kereskedelmi és iparkamara véleményének előzetes meghallgatása után lehet kiadni.

Az iparjogositvány kiadását minden esetben az elsőfoku iparhatóságtól kell kérni.

Olyan esetekben, mikor a miniszter előzetes engedélyére szükség nincsen, az iparhatóság az iparjogositvány kiadását megtagadhatja, ha az iparjogositvány kiadása közérdekből nem kívánatos.

Az ipar gyakorlását abban az esetben, ha az iparjogositványt csak az illetékes miniszter előzetes engedélye alapján lehet kiadni, csak az iparjogositványt megadó elsőfoku véghatározat kézhezvétele után, minden más esetben pedig csak az iparjogositványt megadó véghatározat jogerőre emelkedés után szabad megkezdeni.

A meglévő üzlethelyiségen felül újabb üzlethelyiséget nyitni, vagy az üzlethelyiséget áthelyezni is csak külön engedély alapján szabad. Az engedély iránti kérelmet ugyancsak az elsőfoku iparhatóságnál kell előterjeszteni.

dámban is nem kevesebb, mint tizenkét gár foglalkozott burnót előállításával, a tubákolás már annyira visszafejlődött, hogy az egész országban már csak egy wagingeni gár foglalkozik burnót előállításával. A kereslet továbbra is állari-dóan csökken. Míg a gár egykor a konstantinápolyi török szultán háremének udvari szállítója volt és a világháború alatt is jó piacokkal dicsekedhetett, vásárlóközönsége már csak az északitengeri partok halászfalvaiból kerül ki, ahol még mindig akadnak idősebb évfáratu hölgyek is, akik szintén nem vetik meg a dohánypor gyönyörűségét.

M.N.

ELADÓ.

Prima minőségű vékony fekete férfi téli kabát anyag hozzávalóval eladó. Cím a kiadóban.

Felhívás. A hadisegélyeket f. hó 3. án. kedden d. e. 1/2 10 órakor fizetik az Iparfestületben.

Gyakorlott ovónő gyermekek mellé elhelyezkedés keres. Cím a kiadóhivatalban.

A legutolsó burnótgyár. Hollandiában, ahol száz évvel ezelőtt még csak magában Rotter-

Felvétel a M. Kir. Keleti Kereskedelmi Főiskolára. Az újvidéki Keleti kereskedelmi Főiskola gazdasági pályákra, főképpen pedig a külkereskedelemre készít elő. Két év (4 félév) alatt teljes kiképzést ad, végzettjei azonban beiratkoznak a budapesti és a kolozsvári egyetemi közgazdaságtudományi karok harmadik évfolyamára is. Rendes hallgató az a férfi vagy nő lehet, akinek középiskolai érettségi vagy ezzel egyenértékű bizonyítványa van. Egy szabadon választott nyugati és egy keleti nyelv tanulása kötelező. Tandíj a mellékdíjakkal együtt félévenként 75 pengő, a diákotthonban a lakás és teljes ellátás díja havi 75-90 pengő. A jó előmenetelű, rászoruló hallgatóknak a tandíj és tartásdíj részben vagy teljesen elengedhető. A kiváló hallgatók 500-1000 pengős állami és magánösztöndíjakban részesülhetnek. A felvételre folyamodók kellően felszerelt, dr. Urbányi János főiskolai igazgatóhoz címzett kérvényüket augusztus 25-ig postán küldjék be. A diákotthonba való felvételt külön kell kérni. Részletes tájékoztatót a titkári hivatal (Újvidék, volt báni palota) küld.

a német katonai parancsnokság rövidhullámu rádióján azonnali utasítás adását kérjük, hogy a szökelevi m. kir. postagalambszállásnak — a támadó orosz ejtőernyősök elleni megvédésre — a legközelebbi övezetben tartózkodó gyorscsapatok azonnal induljanak utnak s a szorongatott maroknyi védőőrséget szabadítsák fell

Egyik papírkát a himnét a amásikat a páriánál helyezte el. És a következő pillanatban a két gyönyörű galamb felröppent a szürke orosz égboltra, a telep felett egy kört irtak le, majd szélsébeben nekivágtak a nyugati világtájnak s percekben belül eltűntek a messzeségben. Nem volt már a szálláson senki más a százados és a hadnagy kezdtek behordani az épületbe, védett helyre, az összes galambketrecet.

Mire végeztek, odakint már felhangzottak a fegyverek hangja. Aknák ugattak, géppuskák trararáztak, golyószórók ropogtak. Az orosz támadás teljes erővel megindult a magyar postagalambszállás ellen.

A maroknyi védőőrsereg másfél napig tartotta a telepet az orosz tulerővel szemben. Mert a ledobott szovjet ejtőernyősök legalább ötször annyian voltak, mint

a galambszállítás szolgálatára és őrzésére kirendelt védőőrsereg. Visszaszorultak már egészen a telepig, de ott acélgyűrűt vontak az épület körül s erejük teljes megfeszítésével lötték az ujra meg ujra rohamozó oroszokat. De fogytán volt már az erejük is, a municiójuk is, az önbizalmuk is hiszen a harc megkezdése óta nem volt sem ételük, sem italuk, sem alvásuk. Az orosz géppisztolyok pedig szakadatlanul bugással és ropogással ontották a tüzet — s bizony itt is, ott is bevert egy-egy mozdulatlan hős, a ház pedig már megtelt bevánszorgott sebesültekkel.

És amikor már úgy látszott, hogy mindennek vége, hirtelen motorzugás hallatszott nyugatfelől s egyszer csak páncélos teherautók, gyorsbarcoesik és motoros kiságyuk tűntek fel a látóhatáron. A várvavárt segítőcsapatok voltak. Beavatkozásuk egy félóra alatt eldöntötte a harc sorsát és a háromszáz löny orosz halott eltemetése után, a többi hatszázat fogolyként kísérték a legközelebbi parancsnokság elé.

A harc győzelmes befejezése után Zámolyi hadnagy kíváncsiskodva kérdezte a századostól:

Százados ur, hogyan van az, hogy csak a két legértékesebb galambunkat bo-

csátotta haza Magyarországra, a többi meg itt tartotta a veszedelem idejére is?

A százados fáradtan mosolygott. Látom Zámolyi galamb analfabéta vagy és soha ebben a földi életben nem lesz belőled valódi galambász.

Zámolyi sértődötten, összehuzott szemekkel gyújtott cigarettára, a százados pedig folytatta:

Először is a galambok nem Magyarországra mentek — ezt tudnod kell — hanem a tavalyi offenzíva előtti első karctéri állásukba: Kiewbe repültek. Másodszor: Kiewbe írott üzenetet vittek, hogy bajba vagyunk azonnal intézkedjenek a kiszabidításunk felől. Harmadszor: a felmentő gyorscsapatok a galambok hradása utáni távmondatt parancsára indultak utnak és mentettek fel bennünket. Zámolyi, mint aki már mindent ért, beszélni kezdett.

Akkor a többi azért maradt itthon... Karióczy közbevágott.

Mert ennek a munkának az elvégzésére egyedül a 983-as meg a párja lehetett alkalmas.

(A 983-as galamhról már egy ízben megemlékeztünk Szerk) Közli: GAI J.

SALGÓTARJÁNI

APOLLO MOZGÓ

Julius 31-től augusztus 3-ig.

Egy szív megáll

Augusztus 4-5-ig.

A két jómadár

1943. el. I. A 128. szám

Hirdetmény.

A 8020—1939. számú rendelet 2. szakasza értelmében közhírré teszem, hogy a m. kir. minisztérium az 1939. évi II. tc. 221. §-ában nyert felhatalmazás alapján elrendelt.

Rögtönbiráskodást

a 3940-1943. M. E. számú rendelettel kiterjesztette mind a polgári, mind a honvéd büntetőbíráskodás körében, az ország, illetve a honvéd büntetőbíráskodás egész területére a 4870-1941. M. E. számú rendelet II. pontjában (Budapesti Közlöny 1941. évi július hó 1-i 146. szám), továbbá az 1020-1943. M. E. sz. rendeletben (Budapesti Közlöny 1943. évi február hó 23-i 43. sz.) megjelölt büntetéseken felül az olyan lopás és rablás bűntettére is, amelyet a légítámadás alatt, vagy azt követő időben a légítámadással sújtott területen a rombolás okozta helyzet, vagy az ilyen terület közelében a légi támadás következtében keletkezett riadalom kihasználásával, avagy a hadviselés érdekei szempontjából elrendelt kiűrités vagy elszállítás (1939. II. t. c. 147. és 170. §) vagy ellenséges behatás folytán hatósági intézkedés nélkül történt tömeges elköltözés esetében ennek a helyzetnek kihasználásával követnek el.

A rögtönbiráskodás kiterjed a fent megjelölt bűncselekmények kísérletére és a tetteseken felül a részesekre (Btk. 69. §) is.

Ennélfogva a rögtönbiráskodás a korábbi hirdetmény anyagával egybefoglalva ezidő szerint kiterjed a következő bűncselekményekre és pedig úgy a polgári, mint a honvéd büntetőbíráskodás körében, az ország, illetve a honvéd büntetőbíráskodás egész területén a felségvédelem, hűtlenség, lázadás bűntettére, ideértve a felségvédelem és lázadás elkövetésére létrejött szövetséget és azok elkövetésére való felhívást is, a lőfegyver, robbantószer, robbanóanyag (bomba, kézigránát, pokolgép stb.) használatával elkövetett gyilkosság és szándékos emberölés bűntettére továbbá az ily gyilkosság elkövetésére irányított szövetségre, a közegészség elleni bűntettre (Btk. 315 §), gyújtogatás bűntettére, vízáradás okozásának bűntettére, vaspályákon, távirdán, (távbeszélőn) vagy hajókon, illetve légijárműveken, úgyszintén a villamos energia fejlesztésére, vezetésére és elosztására szolgáló berendezéseken (tartozékaikon) elkövetett közveszélyű cselekmények bűntettére (Btk. 434-436., 444. §, 1939. II. t. c. 208., 209. §, 1931. XVI. t. c. 61. §), a hatóságok büntetőjogi védelméről szóló 1914. XL. t. c. rendelkezéseibe ütköző „hatóságok, illetve hatósági közegek ellen felfegyverkezve elkövetett erőszak bűntettére”, az állami és társadalmi rend hatályosabb védelméről szóló 1921. III. t. c. I §-ának 1 bekezdésében és 2 §-ában meghatározott bűntettre, a robbantószer és robbanóanyag előállításával, tartásával és használatával elkövetett bűncselekményekről szóló 1924. XVI. tc. 1. §-ának harmadik bekezdésében meghatározott bűntettre, a honvédelemről szóló 1939. II. t. c. 203. §-ának első bekezdésében meghatározott, a munka folytonosságának megnehezítése és megghiúsítása által elkövetett bűntettre olyan értelemben, hogy e bűntett kezdeményezői és vezetői ennek rögtönbiráskodás alá (203. §. 3. bek.), ha azonban a bűntett a munka szándékos hibás, vagy hiányos végzésével, vagy pedig rongálással követik el, a rögtönbiráskodás a kezdeményezőikön és vezetőikön kívül a tettesekre és a részesekre is kiterjed, a honvédelemről szóló 1939. II. t. c. 204. §-ának első és második bekezdésében meghatározott, a honvédelem érdekében elkövetett, a honvédelemről szóló 1939. II. t. c. 205 §-ának második bekezdésében meghatározott, a katonai vezetővel szemben elkövetett engedelmesség és tetteges bántalmazás bűntettére, a légvédelmi készültséggel kapcsolatos elhárítás, ügyszintén a légiradó ideje alatt elkövetett gyilkosság, szándékos emberölés, súlyos testi sértés, lopás

és rablás bűntettére, a hadművelési területre tabori postai csomagként vagy „Minta érték nélkül” jelzéssel feladott küldemények, vagy az oda irányuló katonai szállítmányok tekintetében akár az ország területén, akár azonkívül a szállítást tartama alatt elkövetett lopás és sikkasztás bűntettére, ideértve a hivatali sikkasztás bűntettét is és pedig ezeknek a bűncselekményeknek kísérletére és úgy a tettesekre, mint a részesekre (Btk. 69. §) is, valamint az olyan lopás és rablás bűntettére is, amelyet a légítámadás alatt vagy azt követő időben a légítámadással sújtott területen a rombolás okozta helyzet vagy az ilyen terület közeében a légítámadás következtében keletkezett riadalom kihasználásával, avagy a hadviselés érdekei szempontjából elrendelt kiűrités, vagy elszállítás (1939. II. t. c. 147. és 170. §) vagy ellenséges behatás folytán hatósági intézkedés nélkül történt tömeges elköltözés esetében ennek a helyzetnek kihasználásával követnek el.

A rögtönbiráskodás kiterjed fent megjelölt bűncselekmények kísérletére és a tetteseken felül a részesekre (Btk. 69. §) is.

Felhívom a lakosságot, hogy ilyen bűncselekmények elkövetésétől mindenki óvakodjék, mert a polgári büntető bíráskodás alá tartozó minden olyan személy, aki a hirdetés után a megjelölt területen ilyen bűncselekményt követ el, a rögtönbiráskodás alá kerül és halálal bünhődik.

Gazda László
kir. törvényszéki elnök h

Támogasd a

Vöröskeresztet!

Tartsuk be szigorúan
a légvédelmi előírásokat.

Jómenetelű

fűszer- és vegyeskereskedés

áruval, az összes berendezéssel elköltözés miatt sürgősen

Az összes hatósági kijelölés megvan.

eladó.

Fehér Géza, Salgótarján.

Hirdetmény.

Az 1943. évben Budapesten megrendezett Községi Orvosi Tanfolyam és ezt követő vizsgák tárgyában.

Községi Orvosi Tanfolyam és Vizsga megszabályozásáról szóló 268 600/1936. B. M. számú rendeletnek megfelelően 1943. évi augusztus hó 16-i, szeptember hó 27-i és november hó 8-i kezdettel Budapesten a m. kir. Országos Közegészségügyi Intézetben három községi orvosi tanfolyam és ezt követően községi orvosi vizsgák fognak tartani.

Felhívom ennélfogva azokat az orvosokat, akik a fent említett községi orvosi vizsgára és az ezt megelőző tanfolyamra jelentkezni kívánnak, hogy kellemes felszerelt és felülbéllyezett kérvényeket dr. Johan Béla államtitkárhoz,

a Községi Orvosi Vizsgabizottság elnökéhez címezve, a m. kir. Országos Közegészségügyi Intézet főigazgatójához (Budapest IX. Gyáli u. 4. sz.) 1943. évi augusztus 1-ig annál is inkább küldje be mert a később érkező kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

A felvétel iránti kérvényben meg kell jelölni, hogy a kérvényező tanfolyamok bármelyikére vagy kifejezetten csak az augusztus 16-án szeptember 27-én, illetve csak november hó 8-án kezdődő tanfolyamra kéri felvételét.

A közszolgálatban állók kérvényeiket felettes hatóságaikkal láttamoztatni tartoznak.

A kérvényhez csatolni kell: a.) születési akvi kivonatát, vagy hiteles másolatot, b.) Magyarország területén érvényes egyetemes orvosdoktori oklevelét, vagy annak hiteles másolatát, c.) övid életrajzot melyben a jelentkező különösen végzett tanulmányairól, ismereteiről és hivatalbeli működéséről a vonatkozó okmányok csatolásával, oklevél keltétől a jelentkezésig időrendben pontosan beszámolni, d.) igazolványt arról, hogy jelenleg milyen állást tölt be, e.) az egyetemi lecke-könyvet, az orvosi szigorlatokról kiállított bizonyítványokat valamint a kötelező kórházi gyakorlatra vonatkozó szolgálati könyvet. A vizsgadíj 50 P amit a tanfolyamra felvett orvosoknak legkésőbb a tanfolyam megkezdésekor a m. kir. Országos Közegészségügyi Intézetnél kapcsolatos Orvosok Házában korlátozott számban lakást és ellátást kaphatnak, melyért a megállapított önköltségi árat kell megfizetni. A tanfolyamra felvett hallgatók a felvételi értesítés egyidejű csatolása mellett az illetékes vármegye alispánjától ösztöndíj adományozását kérhetik.

Tanfolyamra (annak szándékaira az az Orvosok Házában a lakás és ellátás költségeire) vonatkozó közelebbi értesítést vagy felvilágosítást a m. kir. Országos Közegészségügyi Intézet nyújt.

Takarékoskodj
pénzzel,
anyaggal,
idővel!

Hirdetmény.

Felvétel az egri érseki jogakadémiára. Az egri érseki jogakadémián az 1943—44. tanév I. szemeszterére szóló beiratkozások 1943. szeptember hó 1-én kezdődnek és 12-én végződnek. Az első ízben iratkozhatnak be. A felvételi engedélyt kérő folyamodványokat 2 P-ös okmánybéllyel ellátva 1943. augusztus 1—31. között kell benyújtani a jogakadémia igazgatóságánál. Szegénysorsu és

szorgalmas hallgatók 75, 50 és 25 százalékos tandíjkedvezményben részesülhetnek — A jogakadémia menzáján kedvezményes ellátás és olcsó lakás igényelhető. Felvilágosítást ad: Jogakadémiai igazgatóság, Eger, Liceum.)

Vennék zongorát v. pianinót

sürgősen készpénzért.
Budapest, Pozsonyi ut 1. V.
rágület Telefon: 11—59—34.

Markos György. a „Magyar ipar száz éve” című munkájának egy éven belül harmadik kiadása jelenik meg. A harmadik kiadás változatlan színességben mutatja be a magyar ipar fejlődését Kossuth és Széchenyi felépítésétől napjainkig. Nemcsak a múlt gondjait és a jelen problémáit tárja fel, hanem a jövő feladataival is foglalkozik. A könyvet, amely a STUD kiadásában jelent meg, a szerző közismert színes és eleven grafikonjai díszítik. A könyv ára a mai viszonyokhoz képest nevésségesen olcsó, mindössze 2—P., mert a szerző és kiadó célja az, hogy a magyar életnek ez a fontos problémáját a legszélesebb néprétegek is megismerjék.

Felvétel a debreceni egyetemre. A debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem református hit-, jog-, állam-, orvos- és bölcsészettudományi, ennek matematikai és természettudományi csoportjára a rendes beiratkozás az 1943—44. tanév I. félévére szeptember hó 1-16-ig tart. Dékáni engedéllyel beiratkozni szeptember hó 16-20-ig, rectori engedéllyel szeptember 21-30-ig lehet. A felvételi kérvényeket az illetékes kórház címzetten 1943 augusztus hó 1 és 30 között kell benyújtani. Eredeti okiratok szükségesek. A dékáni hivatalon csak kellőleg felszerelt kérvényeket fogadnak el. Akik tandíjmentességért folyamodnak, kérelmüket az illetékes Karhoz 1943 szeptember 1-ig nyújtásuk be. Űrlapok az illetékes dékáni hivatalban kaphatók. Részletes tájékoztatás jelent meg a Budapesti Közlönyben, felvilágosítást nyújt a rektori hivatal. Az egyetemen férfi és női internátusok működnek. Erre nézve az internátus, illetve kollégium igazgatósága nyújt részletes tájékoztatást.

Támogasd

a Vöröskeresztet!

Tavaszi ujdonság
Szücs-féle

„Vitamin Crém”

A legmodernebb elvek szerint készített VITAMINDUS arckrém. Az arcbőr természetes tápanyagait tartalmazza és ezért rugalmassá, üdévé teszi és megóvja a ráncosodástól.
Szücs-féle

„Bubi Arcszesz”

Megszünteti pattanásait és az arcbőr zsirosságát. Kapható
Szűcs Róbert Magyar Korona gyógyszertár, Salgótarján